

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemonde, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

V. Gallia post Turcas in auxilium vocatos multum pristini splendoris &
virium amisit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

asylum proditorum, incestorum receptaculum, absolutio damnatorum. Hic impudicia castitatem, virginitatem matrimonium sub jugum miserat: hic superbia humilitati insultabat, simplicitati fraus, novitas antiquitati, hæresis denique religioni, hic in unam, cloacam avaritia, rapina, perfidia perjurum confluxerant. De quorundam qui eò venerant aut venturi dicebantur flagitiis conquerentibus, ac ne scelerati homines reciperentur monentibus, Calvinus respondit: Sinite eos venire, nos meliores eos reddemus. Nulli finem suum claudit Ecclesia. Multi quidem simplices ac boni ceteroqui homines, ad quos alliciendos blanditiis, ad capiendos variis fraudibus utebantur, creditorum metu, ad præclaram hanc Rempublicam confugiebant; verum tamen magna peregrinorum pars vel è iustitiæ manibus evaserant, vel fidem abnegarant. Hic omnes in ædificanda illa nova ecclesia operas suas & opes conferebant, illi præcipue qui foro cessarent, ut hoc modo bonorum suorum semissem creditoribus præceptum, sibi servarent. Ac quamvis, ut variarum nationum homines, linguis, moribus, consiliis, ac religionibus inter se dissiderent: omnes tamen in nova hac condenda Babylone unanimiter conspirabant.

III. Sic nova facta Respublica Genevensis civitas, in nostris dissensionibus concordiam tutata est, & nostris miseriis crevit; ut cui nunquam etiam eorum defuerunt auxilia, qui nisi suæ ipsi quieti invidissent, merito in eius exitum conjurare debebant; usitata jam Principibus arte, qui omnia ad suum trahentes commodum, ac temporibus insidiantes, majorem conservandi sui, vel ex vicinorum damnis augendi imperii, quam divinæ amplificandæ gloriæ habent rationem. Vnde factum est ut uno contra jam dictâ civitatem aliquid moliente, statim alter patrocinium eius suscepit. Gallia regibus Sabaudia Ducis conatus semper impediendibus, ne ex Helvetia militum in Galliam comeatus intercluderetur; ac simul ut is qui hostis aliquando esse posset, propiorem hostem oppositum semper haberet; nec tutum modo regnum ab invasione præstaretur, sed etiam ad vicinos ubi nondum plane spes omnis decollavit, aditus pateret. Magnū quidem Francisci I. erga Catholicam religionem fuit studium, magnus zelus: nihilominus tamen quum Sabaudia Dux Genevenses rebelles suos domare, & civitatem, quæ non religionem modo, sed & statum reipublicæ mutasset, ad obedientiam reducere statuisset; rex eius conatibus obstitit, misso Ren-

tio Cenio magni nominis duce; qui validis copiis eò profectus, Ducem re infecta obsidionem solvere coëgit.

IV. Post hæc Geneva, quam rectè Gallia incēdū dixeris, Gallia viribus subnixâ, omnes hostiū minas contēpsit, & conatus elusit. Vnde novi illi cives inflati, Legatos miserunt de federe cū nostris, regibus, ut cum quibusdā Helvetiorū pagis jâ fecerant, ineundo: quos Annas Momorantius Gallia Conestabilis, cujus consilio & prudentia Henrico II. rege, præcipue res administrabatur, nequaquam idē regum dignitate fore ratus, acerrimè increpitos facessere jussit, sic eos alloquutus: Abite quantocyus, dicite egregiis illis dominis vestris Genevensibus, uti veniant interula tantum induti, cum laqueo è collo pendente, & ad regis pedes prostrati, suppliciter veniam implorent. Nimis certè viles illi sunt, quam ut cum tanto rege federe & amicitia jungantur. Hæc tum Conestabilis, Catholica religionis zelo impulsus. Sed res postea valde mutarū: quum sæculo nostro plusquam ferreo Christiani, & Catholici quidem non hæreticorum modo, sed & infidelium amicitiam expetierint, & opera sint uti. Quare mirū non est, nos contēni, ut quos ad portas Principis sui auxilia medicantes viderint. Gallia fanè accepto ad Niceam incomparabili detrimento, magno cum suo malo tum didicit, quā periculosum ac damnosum sit, eiusmodi sociis & amicis uti.

V. Monlucius Gallia Marescallus & alii in Commentariis suis non verè minus quā prudenter notarunt, quod ex illo tempore res Gallorum cœperit

In peius ruere, & retro sub lapsa referri:

quum paullò antea nō respirare modo, sed & planè convalescere cœpissent. Quod quidem Venetiarum Dux Henrico III. regi è Polonia revertenti, non tam exprobat, quam ut ne ipse tale quid faceret, fidele consilium dedit, in hunc modū loquutus. Vnde tu putas, o Rex, tot tantaque mala tam in regnum quam in prædecessores tuos profluxisse, quam ex hoc amicitia & federis cum infidelibus contracti fonte? Non tu putas, tot Christianorum millia, à pirata Babarossa in auxilium ab auo tuo vocata, & religione ejurata, Mahumetismo nomen dare coacta, jâ in inferno contra miseriam suam auctores, Dei vindictam implorare? Infidelium quidem opera se imperiumq; tueri licet, sed cum infidelibus sedus offensivū ac defensivum percutere, id nihil aliud est quam Deo bellum indicare, qui suo tempore de temerariis illis hominibus ultionem sumere novit, tanto graviores quanto magis seram.

Hæc

Hæc senex ille optimus : quæ rex nihil aliud quam Status quædam, ut vocant, regulas, de regni sui defensione ac securitate allegans, bonam in partem accepit. Hujus pater Henricus II. Princeps valde Catholicus cum Protestantibus fedus iniit, eorumque patrocinium præ se tulit : quod pater ipsius Franciscus I. numquam ut faceret adduci potuit : quibus ut antiquam amicitiam, quæ inter Galliam & Germaniam, velut germanas sorores, ab antiquis usque temporibus semper fuit, ipse quoque potius conservare vellet, petentibus, respondit : Quando Dei causa agatur nullam esse amicitiam quæ non dissolvatur. Meliori sanè consilio quam Henricus filius : qui postquam Protestantibus auxilium tulisset, ii deinde Henrici prolem oppugnarunt, ac regno privare conati sunt. Sic & sequentes Gallie reges Geusis in Belgio quæ clam quæ palam favorem & auxilium præstiterunt, contra naturalem ipsorum Principem : qui plena manu aurum Peruvianum in bellum hoc dispensans, oleum incendio addidit non ægrè laturus si Ecclesiæ hostes etiam Gallie hostes fuissent. Scit enim bellum nostrum suam esse pacem, & lucrum suum nostrum damnum. At nec Alphonsus Hispaniæ, nec S. Ludovicus Gallie rex hoc animo fuerunt.

VI. Est hoc omnibus Principibus & eis quorum consiliis imperia administrantur vstitutum ut maximam publicæ salutis & imperii conservandi habeant rationem. Huc omnes ipsorum actiones spectant ac diriguntur, memores fortè illius antiquæ legis : *Salus populi suprema lex esto*. At in eo valde errant, immò peccant, quod publicæ utilitati etiam divinas leges cedere volunt. Vnde fit ut sæpè Dei causam desertam patiantur, tantum, ut suam defendant. Quam justas Christiani causas habent conquerendi de eo Principe, qui odio Catholici Regis vicini sui Fessarum regi de Laracha occupanda consilium suggessit : qui etiam causa fuit, ut eius civitatis, idemque Zaphiri prætores, crudeli martyrio sint affecti, Gallus uterque natione, uterque apostata, sed qui in eo jam erant, ut errorem suum insigni in Rempublicam Christianam beneficio seluerent atque emendarent. Multa alia huc adferre possem exempla, sed quia legisse me memini, ad eum locum in quo Augustus natus fuit nemini nisi religioso quodam cum respectu, ingredi ausum, manum de tabula tollo. Immortali certè corona dignus est Vladislavus Poloniæ rex, qui Bohemici regni coronam ideo accipere recusavit, quod populo hæretico imperare nollet. Ab hoc quam longè absunt

hujus sæculi mores ! Carolus V. Imperator de re publica Christiana ceteroqui optime meritis, cum Henrico VIII. Angliæ rege schismatico fedus iniit, ut contra Galliam se muniret. Eius filius Philippus etiam Principis alicujus tum ab Ecclesiâ disuncti, amicitiam expetiit. Quid multis ? plerique Principum non tam religionem quam regionem spectant, adeoque multi rebellium res cum damno religionis promoveant, & florèntes videre exoptant.

Dabis hic mihi veniam, optime Rex, magne Gallorum Monarcha : & humilimi ac fidelis tui subditi fidelem libertatem bonam in partem interpretaberis. Homines plerumque vel metu quodam id quod verum ac rectum est dicere Principibus non audent, vel ut eis adulentur, falsa dicunt. Tam hi quam illi minime digni sunt quorum Principes consiliis utantur, ut qui magis per adulatoria pictura licentiam dispensare secum studeant, quam severa historia legibus se adstringere. Et quemadmodum pictores eorum quos depingunt navos quam maxime possunt umbra quadam occultant, ut etiam acutissimorum oculos fallant, e contra vero ea quæ pulcritudinem aliquam habent ita in propatulo collocant, utque coloribus depingunt, ut in omnium oculos incurrant : sic nostri sæculi plerique omnes scriptores in eorum quos laudandos susceperunt, virtutibus ac recte factis predicandis non solum nimii sunt, (quod aliquo modo ferri poterat) verum etiam quæ peccata sunt non silentio modo premunt, sed & commendant sæpè & ornant. At veri Historici munus est, operam dare non tam ut quos describit, excellentes ac magni, quam ipse verus videatur, nec minus vitia quam virtutes, quæ laude, quæ reprehensione digna observare ac notare : & ut verbo absolvam talem quemque describere, qualis est non qualis esse vult aut debet. Hanc virtutem in Livio libenter omnes agnoscunt, cujus tanta fuit existimatio, ut ab ultimis usque Gallie & Hispaniæ finibus quam plurimi gravissimi viri eius tantum videndi causa Romam venerint, quos insignita illa spectacula, vel miracula potius tantæ urbis quorum vestigia adhuc miramur, attrahere non potuissent. Tales fuerunt etiam Thucydides, Tacitus

Suetonius